

ADAM KAMIŃSKI

Sekretarz Redakcji kwartalnika „Bliza”

Początki

Na temat pradziejów „Blizy” wiemy całkiem sporo. U źródeł pierwszego z prawdziwego zdarzenia pisma artystycznego w dziejach Gdyni leży inicjatywa Leszka Kopcia (wówczas między innymi dyrektora Centrum Kultury w mieście), który zdobył dla niej życzliwość zarówno naczelnika Wydziału Kultury Włodzimierza Grzechnika, jak i prezydenta Wojciecha Szczurka, i – co szczególnie ważne – zgodę znanego i cenionego prozaika Pawła Huellego na pełnienie funkcji redaktora naczelnego powstającego magazynu.

Mniej więcej rok wcześniej brałem udział w badaniach SWOT związanych z kulturalną polityką miasta. W grupie twórców próbowaliśmy opisać jej mocne i słabe strony. Pamiętam dobrze wnioski z naszych prac. Wysoko, jeśli nie na samej górze, plasował się postulat stworzenia w Gdyni czasopisma artystycznego.

Inicjatywa Leszka Kopcia musiała znakomicie wpasować się w wyniki miejskich badań.

Byłem kolejną osobą zaangażowaną w inicjatywę. Paweł, z którym przyjaźniłem się już od pewnego czasu, zadzwonił do mnie z propozycją wspólnej pracy nad kreowaniem i prowadzeniem pisma. Na pierwszym spotkaniu wymieniliśmy nasze refleksje nad pełnym składem redakcji. Stańło na wykładowcy z Uniwersytetu Gdańskiego Piotrze Millatim jako redaktorze działu seju i Wojciechu Borosie – poecie i chyba najaktywniejszym animatorze życia poetyckiego w Trójmieście.

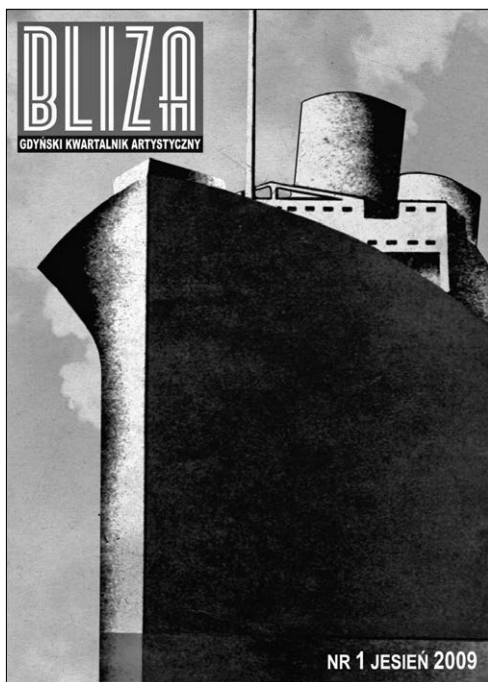
Propozycja zespołu redakcyjnego została zaakceptowana i rozpoczęło się budowanie „Blizy”. Jako redakcja otrzymaliśmy od wydawcy w tej kwestii pełną swobodę, o ile będziemy trzymali się pewnych – dość podstawowych - wyznaczników. Oprócz tego, że pismo miało mieć charakter artystyczny, kulturalny, a przez osobę naczelnego – także mocno literatacki, powinno być ogólnopolskie, a jednocześnie uwzględniające to, co najwartościowsze w Gdyni.

Prace nad ogólnym kształtem magazynu i konkretnym pierwszym numerem ruszyły na początku drugiego kwartału 2009 roku. Jasny był dla nas postulat tworzenia pisma tematycznego, o problematyce głównie współczesnej, ważnej, która zaciekawi nie tylko ludzi sztuki, ale i humanistę o otwartym umyśle. Od początku także postanowiliśmy otworzyć lamy na różnorodne światopoglądowo, ale ważne i ciekawe głosy. W każdym numerze nie miało także brakować miejsca na esej, prozę, poezję, zapiski i przekłady. Postanowiliśmy także oddać trochę miejsca wydarzeniom współczesnym, zamieszczając ich omówienia i recenzje.

Trochę suchych faktów

Pierwszy numer, poświęcony sztuce i nowoczesności, uroczystie wodowaliśmy 13 listopada 2009 w Hotelu Nadmorskim, oczywiście w Gdyni. Koncepcja tematyczna chyba się sprawdziła. Do tej pory część archiwalnych numerów jest poszukiwana przez badaczy. Dotychczas tematami były: Sztuka i nowoczesność; Współczesna polska tożsamość; Przemiany obyczajów; Po Sierpniu; Mniejszości; Wokół Miłosza; Dopalacze; Kultura a motoryzacja; Rytuały współczesne; Współczesne dzieciństwo; Kultura futbolu; Wielka eMigracja; Kulturowa amnezja; Animals; Ukraina; Pleć w cęgach; Muzyka dziś; Wielkie wędrówki; Przestrzeń i architektura; Kultura kuchni; Wojna!!!;

„Bliza” – sygnał z Gdyni

Okladka pierwszego numeru „Bliży”.
Projekt Jarosław Świerczek

Okladka – na ten dzień najnowszej – „Bliży” nr 3 (27)
2016. Projekt Magdalena Danaj

Koniec uniwersytetu?; Kultura fetyszu; Przyszłość kina; Sztuka kryminału; Ostatnie tabu. Najnowszy numer - Nagrody literackie – związaliśmy z innym ważnym gdyńskim artystycznym przedsięwzięciem – Nagrodą Literacką Gdynia.

Trochę o nazwiskach, które przewinęły się przez numery. W zasadniczej części każdego z numerów – bloku tematycznym – na który składają się eseje, reportaże, materiały tworzone zarówno przez początkujących autorów, jak i przez specjalistów w danej dziedzinie, znaleźli się między innymi Krzysztof Kornacki, Filip Springer, ks. Wojciech Bęben, ks. Krzysztof Niedaltowski, Ewa Nawrocka, Jan Ciechowicz, Stanisław Rosiek, Kazimiera Szczuka, Małgorzata Czermińska, Wiktor Bater, Nedim Useinow, Paweł Zbiński, Radosław Romaniuk, Ewa Chryńiewicz-Yarbrough, Piotr Adamczewski, Ewa Poblocka, Marcin Borchardt, Józef Majewski, Jerzy Illg, Daniel Odija, Mykoła Riabczuk, Jurij Andrychowycz, Olga Tokarczuk, Anna Nasilowska, Teresa Grzybkowska, Maria Jolanta Sołtysik, Przemysław Czaplński, Piotr Śliwiński, Andrzej Franaszek, Krzysztof Czyżewski, Paweł Próchniak, Krzysztof Ćwikliński, Artur Jabłoński.

W dotychczas wydanych numerach ukazały się teksty znanych i uznanych esejistów, reportażystów, prozaików, poetów, tłumaczy, malarzy i twórców z innych dziedzin sztuki, nauki i kultury. Nie brakowało autorów pochodzących zarówno z ogólnopolskiego, jak i lokalnego środowiska opiniotwórczego. W piśmie ukazywały się fragmenty prozy Olgi Tokarczuk, Antoniego Libery, Pawła Huellego, Ewy Poblockiej, Jacka Dehnela, Anny Janko, Ignacego Karpowicza, Włodzimierza Kowalewskiego, Wojciecha Kuczoka, a także wiersze Ewy Lipskiej, ks. Jana Sochonia, Karola Maliszewskiego, Tadeusza Dąbrowskiego, Piotra Matywieckiego, Janusza Szubera. *Bliża* zajmuje się również przekładami renomowanych i znanych pisarzy oraz poetów, na lamach pisma gościli między innymi: chorwacki prozaik Miljenko Jergović, grecki poeta i esejista Jorgos Seferis; irlandzki pisarz Billy O’Callaghan; białoruski prozaik i działacz opozycyjny Uładzimir Niaklajeu; Richard Lourie, autor bestsellerowej „Autobiografii Stalina”; poeta, dramaturg i filozof irlandzki William Butler Yeats; francuski poeta Paul Éluard czy ukraiński pisarz, poeta i tłumacz Serhij Żadan, słoweński poeta i historyk sztuki Miklavž Komelj, a także chiński poeta Huang Lihai czy John F. Deane, poeta irlandzki. Przekładów dla pisma dokonywali między innymi Adam Pomorski, Antoni Libera, Adam Wiedemann, Justyn Hunia.

„Bliża” publikuje związane z tematyką numeru rozmowy z uznanymi artystami i ciekawymi ludźmi. Wśród rozmówców znaleźli się między innymi: Agnieszka Holland, Robert Gliński, Robert Makłowicz, Wojciech Fangor, Janusz Majewski, Janusz Zaorski, Krzysztof Babicki, Roman Gutek, Artur Liebhart, Jacek Friedrich, Marek Kaczanowski, Jerzy Czech, Beata Możejko, Wojciech Jakubowski, Małgorzata Łukasiewicz, Andrzej Szczeklik, Jerzy Illg, Łukasz Barczyk, Przemysław Wojcieszek, Maria Peszek, Grzegorz Łoszew-

ski, Agnieszka Smoczyńska, Marek Krajewski, Zygmunt Miłoszewski, Mariusz Czubaj, Jacek Bromski, Borys Lankosz, Julian Skelnik, Agata Bielik-Robson, Kristina Sabaliauskaitė.

Pismo jednak stanowi ważną trybunę dla młodych pisarzy, autorów debiutujących lub będących tuż po debiucie. Redakcja na swoim profilu facebookowym oraz w newsletterze ogłasza otwarte zaproszenia do napisania tekstów do poszczególnych numerów i tym samym stwarza możliwość wypowiedzenia się także nowym i początkującym twórcom.

Od 2015 roku do „Blizy” dołączany jest arkusz malarski Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Ta część tworzona jest dzięki stałej współpracy redakcji pisma z wyższą szkołą artystyczną w Gdańsku: jeden z arkuszy zawierał prace Wojciecha Fangora, a także wiązał się ze współorganizowaną przez BLIZĘ wystawę prac tego wybitnego malarza. Stało się tradycją, że publikacji dzieł w arkuszu towarzyszy wywiad z artystą. Począwszy od arkusza z dziełami Wojciecha Fangora, działania BLIZY i ASP związane z arkuszem w kwartalniku finalizuje wernisaż i wystawa oryginalnych dzieł w Galerii Gdyńskiego Centrum Filmowego.

Magazyn patronuje wielu wydarzeniom i publikacjom książkowym. Do publikacji objętych patronatem kwartalnika należą między innymi serie eseistyczne Wydawnictwa Pasaże czy głównie klasyka literatury publikowana przez Wydawnictwo MG (22 pozycje tylko w 2015 roku). Oprócz działalności wydawniczej Kwartalnik Artystyczny BLIZA angażuje się na polu animacji kultury, co wiąże się z: 1) organizacją, współorganizacją i patronatami medialnymi nad cyklicznymi festiwalami i konkursami literackimi dla dorosłych i dla młodzieży (wśród nich festiwal Miasto Słowa, MALT, Konkurs im. Stanisława Gostkowskiego, Ogólnopolski Przegląd „Połowy Poetyckie”, Pomorski Konkurs Poetycki dla Dzieci i Młodzieży „PIÓRNIK”, Ślam Gdyński, Wielkie Poetyckie Pranie na Strychu); 2) cyklicznymi projekcjami filmowymi „BLIZA zaprasza na PLANETE+ DOC FILM FESTIVAL” (dzięki współpracy z DOCS AGAINST GRAVITY FF odbyły się już premierowe projekcje i pokazy specjalne między innymi następujących filmów: „Rozważania o przemocy”, „Citizenfour” [Oscar 2015], „Sól Ziemi” czy „Nadejdą lepsze czasy”; po każdym pokazie ma miejsce dyskusja z osobami, które dzięki specjalistycznej wiedzy i doświadczeniu wzbogacają zaprezentowany film dodatkowym komentarzem); 3) spotkaniami autorskimi (gośćmi redakcji byli między innymi Olga Tokarczuk, Zygmunt Miłoszewski, Filip Springer, Agata Bielik-Robson, Mykoła Riabczuk, Janusz Majewski, Jacek Bromski, Anna Janko, Antoni Libera, Wiktor Bater, Julian Skelnik, Maciej Popowski, Krzysztof Polkowski); 4) wernisażami i wystawami dzieł uznanych w Polsce i na świecie artystów w Galerii Gdyńskiego Centrum Filmowego (najważniejszym wydarzeniem z tego cyklu była niedawna wystawa „Wojciech Fangor – Obrazy telewizyjne” [październik–listopad 2015], łącząca się z numerem 3 (24) 2015 BLIZY i arkuszem z reprodukcjami prac Fangora –

organizowanymi w ramach współpracy z gdańską Akademią Sztuk Pięknych oraz Gdyńskim Centrum Filmowym, a także patronat nad wydarzeniami związanymi z nadaniem Wojciechowi Fangorowi tytułu doktora honoris causa ASP w Gdańsku oraz nad Ogólnopolskim Studenckim Konkursem Malarskim im. Wojciecha Fangora.

Pozycja kwartalnika na polu działalności kulturalnej pozwala na przyjmowanie chętnych praktykantów z trójmiejskich uczelni (Uniwersytet Gdański, Akademia Sztuk Pięknych) i pomoc w zdobywaniu praktycznych

Od lewej: Adam Kamiński, Piotr Millati, Paweł Huelle podczas prac redakcyjnych w 2009 r.

Fot. Arkadiusz Hronowski

umiejętności związanych z zawodem redaktora, korektora czy ilustratora.

Warto zaznaczyć, że oprócz podstawowego dla działalności pisma mecenatu Miasta Gdyni doszła dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przyznawana na lata 2012-2015. Pismo wsparła także kancelaria prawna mecenasa Tomasza Kopoczyńskiego.

Przyszłość

Zaplanowaliśmy na kolejne lata propozycje tematów, którymi warto się zająć. Oczywiście, będziemy modyfikowali je w kontekście nowych zjawisk i wydarzeń. Staramy się w końcu być blisko współczesności. Oprócz stałych inicjatyw wokółkwartalnikowych mamy kilka nowych pomysłów.

Nawet już opracowanych. Ale na razie, póki nie upewnimy się, że wystartują, ciii.

Panek Haele prezentuje okładkę pierwszego numeru pisma. Fot. Arkadiusz Ironowski